

Statnett
Firmapost@statnett.no
Torkil.bardsgjerde@statnett.no

Innspill: Ny tariffmodell Statnett

Først vil vi bare vise til Fornybar Norges høringsvar, dette er noe som vi i stiller oss bak.

Linea har vært gjennom Statnett sine forslag til endringer i tariffmodell og har en del uro rundt såpass store endringer samtidig. Konsekvensene er relativt store for vårt nettområde og vil i sum medføre mindre industrietableringer enn ønsket samt at gammel industri får vanskeligere rammevilkår. I tillegg ser vi en liten negativ konsekvens for den alminnelige forbrukeren hvis vi ikke bruker samme prinsipp i våre netttariffer.

Her må vi også få nevne at vi ikke er uenig i at industri har hatt gunstig nettleie i vårt område, men totalt sett for næringslivet på Helgeland vil dette være svært negativt og vil gi konsekvenser for næringsstrukturen i vårt område.

Uten å ta hensyn til endringer i energiledet, ser vi at Statnetts faktura til oss vil øke med 49% for vår region på Helgeland. Fordeles kapasitetsleddet etter makseffekt de siste 3 år, vil den vanlige forbruker vil bli belastet med 5% og industrien 94% av denne økningen. Effekten de forskjellige elementene gir, vil bli kommentert videre.

Som en konklusjon ser vi at nye tariffer fra Statnett vil føre til en vridning i konkurransevilkårene for å være tilknyttet nettet i vårt område, sammenliknet med sentrale østlandsområder med mindre overskudd av produksjon av kraft. Dette gjelder også hvis det innføres endringer i energiledet, som vil gi ytterligere økning i tariffene både for industri og vanlige nettkunder i vår region, mens kostnadene for produksjonsselskapene vil gå ned. Samlet blir dette et dårlig bakteppe for vår region med hensyn til både eksisterende stor industri på Mo i Rana og i Mosjøen og de som ser på etablering i vår region basert på kort vei til kraften.

Under så er de forskjellige punktene i Statnetts endringer i forhold til dagens modell kommentert.

Kommentarer til de spesifikke punktene hos Statnett

Flaksehalsinntekter

Flaskehalsinntekter har stort sett vært brukt til å utjevne nettleie mellom lavpris (her les nordlige del av landet) og høypris (sørlige del av landet) i forhold til høye strømpriser for tapsenergi. Dette har vært et element som har dempet naturlige markedsmekanismer for bruk av nettet og medført konkurransevridning. Flaskehalsinntekter bør i prinsipp brukes til nettutvikling og reduserte Statnett tariffer, ikke til å motvirke markedskrefter (sett fra et selskaps ståsted). Samtidig er det innført strømstøtte og fastpris for bedrifter og

snart er det på plass en Norgespris som også i første omgang vil subsidiere strømforbruk i sørlige deler av Norge innenfor den gitte tidsrammen.

Marginaltapsleddet /energileddet

Her blir det hevdet at dette ikke er vesentlig, men for aktører som driver langsiktig er dette absolutt et element som vil bli hensyntatt. I vårt område har tapsprisen de siste årene vært ca. - 1.6 øre/kWh, en endring i denne på f.eks. 1 øre, vil gi betydelige tap for alle forbrukere og tilsvarende gevinst for produsenter. For Alcoa utgjør 1 øre/kWh over 30 mill./år. Sannsynligvis vil ikke dette stoppe prosjekt eller gi nedleggelse av eksisterende industri alene, men sammen med de andre foreslåtte endringene blir endringene store.

Modenhetskriterier

Ingen kommentar, dette er kun en kørdning og ikke et insentiv for nettutnyttelse. Samfunnsøkonomisk er anleggsbidragsordningen god, men anleggsbidrag til regionalnett og sentralnett bør sees på.

Redusert tariff for store enkeltkunder

Kapasitetsledd

Ett kapasitetsledd reduserer fastleddet i tariffen. Dermed reduseres samlokaliseringrabatten tilsvarende. Samlokaliseringrabatten knyttes opp mot at innmatingstariff for RN av Statnett og denne bør derfor beholdes av RN nettselskapet når grunnlaget (fastpris) reduseres.

K-faktor eller samlokaliseringrabatt

Denne forslås fjernet og det argumenteres at den skulle være en kompensasjon for at innmatingstariffen i regionalnettet videreføres til Statnett. Hvis innmatingstariffen kan komme kundene i RN til gode, vil det fremme lokalt eierskap til kraftproduksjon samtidig som kundene i områder med høy produksjon og lite forbruk faktisk blir tilgodesett direkte. For vårt område vil kundene da komme omtrent likt ut.

SFHB rabatt («industrirabatt»):

Vi har store industrikunder som ikke er i stand til å tilby gode tjenester i et reservemarkeder, men som er avhengig av stabilt effektuttak hvor det er investert mange milliarder kroner i teknologien. Det er derfor ikke økonomisk eller prosess teknisk bærekraftig for disse kundene å delta i et reservemarked. At dette er et krav til nye aktører, som ikke har en etablert teknologi, er naturlig.

Tariffering av reaktiv effekt

Ingen kommentar – men vil slå mest ut for vindkraftanlegg. Vi er enig i konklusjonene til Statnett.

Total effekt av endringer

Statnetts endringer på kort sikt

Statnetts endringer på kort sikt medfører en stigning i nettleie i vårt område, med størst utslag for industrien. Vi ser to problemer med dette:

1. Det legges ikke opp til at innmatingstariff for RN beholdes av regionalnettselskapet samtidig som effekten av kompensasjonsordningen (k-faktor) reduseres.

- For å få redusert tariff hos store enkeltkunder stilles det krav om deltagelse i reservemarkedet. Dette er vanskelig for etablert industri, som har jevnt uttak og har investert i teknologi og prosesser som krever jevn drift.

For Alcoa som enkeltbedrift vil dette bety en økt kostnad til nett på over kr 27 mill./år og Svabo industrinett vil få en økning på kr. 33 mill., hvis Linea viderefører faktureringsprinsippene til Statnett i sitt regionalnett. Det positive i dette, er at kostnader for mindre kunder går ned med kr. 14 mill.. Likevel stiger totalkostnaden for vårt område med kr. 46 mill., se tabell 1.

Tabell 1: Fordeling av kostnader på kunder i Lineas nett basert makseffekt de siste 3 årene og nye tariff fra Statnett (basert på en rask gjennomgang av foreløpige tall).

	Tariffgrunnlag (MW)		Tariff (mill kr)				Endring	Endring %
	Fastledd	Kap.ledd	Fastledd	Kap.ledd	Fastledd	Sum		
	k-faktor-justert forbruk	Kundemax	270 kr/kW	100 kr/kW	128 kr/kW	Kap+Fast		
Stort forbruk	347	959	47	69	22	91	44	94 %
Øvrig forbruk	176		48	27	23	50	2	5 %
Sum	523	959	94	96	45	141	46	49 %

Statnetts endringer på lang sikt:

Med forskriftsendringer vil energiledet også kunne endres uten at konsekvensene er helt klare pga. markedssituasjonen i NO2. Det er allerede innført et tak på denne prisen, som reduserer utbetalinger/kostnader for uttakskunder/produsenter avhengig av hvilket prisområde de ligger i. Totalt for Helgeland er dette tilnærmet et nullsumspill, der produsentene har betalt mindre og uttakskundene har fått mindre utbetalt. Ved endring av beregning kan dette gi enda mer gevinst til produsenter i forhold til vårt uttaksområde. F.eks. 1 øre/kWh endring vil gi Alcoa en ekstrakostnad på 30 mill., mens en produsent som Helgeland Kraft Vannkraft vil ha en gevinst på kr. 10-15 mill./år så lenge uttakspunktene på Helgeland er i et overskuddsområde.

Oppsummert

Linea ser at dette er endringer som i utgangspunkt virker fornuftige, men vil påpeke at dette vil gi en større kostnad for alle nettkundene på Helgeland samt en stor økning i nettleien for våre store kunder (dobling av Statnetts tariff som vi viderefører). Hvis innmatingstariff beholdes, vil økningen bli dempet i vårt område. Det er industribedrifter i regionen som i perioder ikke har økonomi til å håndtere en slik økning økonomisk pga. markedssvingninger og sannsynligvis vil innstille driften i perioder eller bli flyttet til andre områder/land.

Vi har også kjørt Statnetts modell for ny tariffmodell på eget RN nett og det vil gi en tilsvarende økning for industrikundene som for Statnetts økning, men en betydelig nedgang for de mindre kundene. Da får vi rettet opp i de lokale skeivhetene vi har sett mellom de store og de alminnelige forbrukerne. Men å belaste industrikundene med en slik regning samtidig som endringene skjer i sentralnettet ser vi på som vanskelig.

Statnett fjerner ved endringene alle insentiver som har vært for lokalt å tenke produksjon og forbruk som en enhet. Tanken bak dette har vært at det koster å overføre kraft over lengre avstander og vi må få påpeke at

de fysiske lovene som lå bak dette er fortsatt gjeldende. I tillegg vil en slik tankegang fordre at det bygges ut et nett hvor alle flaskehalsen til enhver tid er fjernet. Det må påpekes at eksisterende industri og dagens alminnelige kunder ikke utløser de enorme investeringene i sentralnettet som er nødvendig for å møte behovet framover.

Vi mener at to saker må på plass før endringene gjennomføres.

1. Innmatingstariff i regionalnett må beholdes i RN selskapet for å få en rettferdig fordeling av byrdene for nettkundene.
2. Energiledet bør fortsatt gjenspeile tapet i nettet og gi et lokaliseringssignal.

Med vennlig hilsen

Steinar Benum
Linea AS
Daglig Leder